

ROZPORZĄDZENIE (WE) NR 717/2007 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**z dnia 27 czerwca 2007 r.****w sprawie roamingu w publicznych sieciach telefonii ruchomej wewnątrz Wspólnoty oraz zmieniające dyrektywę 2002/21/WE****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 95,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

po konsultacji z Komitetem Regionów,

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Wysoki poziom opłat pobieranych od użytkowników publicznych sieci telefonii ruchomej, takich jak studenci, osoby podróżujące służbowo i turyści, za korzystanie z telefonów komórkowych podczas podróży zagranicznych na terenie Wspólnoty jest kwestią niepokojącą krajowe organy regulacyjne, a także konsumentów i instytucje wspólnotowe. Zbyt wysokie opłaty detaliczne są wynikiem wysokich opłat hurtowych pobieranych przez operatora odwiedzanej sieci zagranicznej a także – w wielu przypadkach – wysokich narzutów detalicznych nakładanych przez operatora sieci macierzystej klienta. Obniżki opłat hurtowych często nie znajdują przełożenia na poziom klienta detalicznego. Mimo że niektórzy operatorzy wprowadzili niedawno systemy taryfowe oferujące klientom korzystniejsze warunki i niższe ceny, wciąż istnieją dowody na to, że stosunek kosztów do cen nie odzwierciedla sytuacji, jaka powinna mieć miejsce na rynku w pełni konkurencyjnym.

(2) Stworzenie europejskiej przestrzeni społecznej, edukacyjnej i kulturalnej opartej na mobilności osób powinno ułatwić porozumiewanie się ludzi w celu zbudowania rzeczywistej „Europy dla obywateli”.

(3) Dyrektywa 2002/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie dostępu do sieci łączności elektronicznej i urządzeń towarzyszących oraz wzajemnych połączeń (dyrektywa o dostępie) ⁽³⁾, dyrektywa 2002/20/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie zezwoleń na udostępnienie sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa o zezwoleniach) ⁽⁴⁾, dyrektywa 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa ramowa) ⁽⁵⁾, dyrektywa 2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników (dyrektywa o usłudze powszechnej) ⁽⁶⁾ oraz dyrektywa 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej) ⁽⁷⁾ – zwane dalej łącznie „ramami regulacyjnymi łączności elektronicznej z 2002 r.” – mają na celu utworzenie wewnętrznego rynku łączności elektronicznej we Wspólnocie przy zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony konsumentów przez wzmocnioną konkurencję.

(4) Niniejsze rozporządzenie nie jest odosobnionym środkiem, lecz uzupełnia i wspiera w zakresie roamingu ogólnowspólnotowego przepisy przewidziane w ramach regulacyjnych łączności elektronicznej z 2002 r. Ramy te nie zapewniają krajowym organom regulacyjnym wystarczających narzędzi do podjęcia skutecznego i zdecydowanego działania w zakresie cen usług roamingu na terenie Wspólnoty, a tym samym nie zapewniają prawidłowego funkcjonowania wewnętrznego rynku usług roamingu. Rozporządzenie to jest odpowiednim sposobem zaradzenia tej sytuacji.

⁽¹⁾ Dz.U. C 324 z 30.12.2006, str. 42.

⁽²⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 23 maja 2007 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 25 czerwca 2007 r.

⁽³⁾ Dz.U. L 108 z 24.4.2002, str. 7.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 108 z 24.4.2002, str. 21.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 108 z 24.4.2002, str. 33.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 108 z 24.4.2002, str. 51.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 201 z 31.7.2002, str. 37. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 2006/24/WE (Dz.U. L 105 z 13.4.2006, str. 54).

- (5) Ramy regulacyjne łączności elektronicznej z 2002 r. oparte są na zasadzie nakładania obowiązków regulacyjnych *ex ante* jedynie w sytuacji braku skutecznej konkurencji, przewidując przeprowadzanie przez krajowe organy regulacyjne okresowej analizy rynkowej i okresowego przeglądu obowiązków, które prowadzą do nałożenia obowiązków *ex ante* na operatorów wskazanych jako posiadający znaczącą pozycję rynkową. Proces ten obejmuje następujące elementy: zdefiniowanie właściwych rynków zgodnie z zaleceniem Komisji ⁽¹⁾ w sprawie właściwych rynków produktów i usług sektora łączności elektronicznej podlegających regulacji *ex ante* zgodnie z dyrektywą 2002/21/WE (zwanym dalej „zaleceniem”), analizę zdefiniowanych rynków zgodnie z wytycznymi Komisji w sprawie analizy rynkowej i oceny znaczącej pozycji rynkowej zgodnie ze wspólnotowymi ramami regulacyjnymi sieci i usług łączności elektronicznej ⁽²⁾, wyznaczenie operatorów posiadających znaczącą pozycję rynkową oraz nałożenie obowiązków *ex ante* na tak wyznaczonych operatorów.
- (6) W zaleceniu jako właściwy rynek, który może zostać objęty regulacją *ex ante*, określono krajowy rynek hurtowy usług roamingu międzynarodowego w publicznych sieciach telefonii ruchomej. Jednakże działania podjęte przez krajowe organy regulacyjne (indywidualnie oraz w ramach Europejskiej Grupy Regulatorów) w ramach analizy krajowych rynków hurtowych usług roamingu międzynarodowego wykazały, że organy te nie były do tej pory w stanie skutecznie oddziaływać na wysoki poziom opłat hurtowych w roamingu ogólnowspólnotowym z uwagi na trudności ze wskazaniem przedsiębiorstw posiadających znaczącą pozycję rynkową, wynikające ze szczególnych uwarunkowań roamingu międzynarodowego, w tym z jego transgranicznego charakteru.
- (7) W odniesieniu do świadczenia detalicznych usług roamingu międzynarodowego w zaleceniu nie określono żadnego rynku detalicznego tych usług jako rynku właściwego, między innymi z uwagi na fakt, że usługi roamingu międzynarodowego na poziomie detalicznym nie są nabywane odrębnie, lecz stanowią jeden z elementów większego pakietu detalicznego nabywanego przez klientów od operatora macierzystego.
- (8) Ponadto krajowe organy regulacyjne odpowiedzialne za ochronę i wspieranie interesu klientów telefonii ruchomej stale zamieszkałych na terytorium podlegającym ich właściwości nie są w stanie kontrolować postępowania operatorów sieci odwiedzanych w innych państwach członkowskich, od których uzależnieni są klienci przy korzystaniu z usług roamingu międzynarodowego. Przeszkoda ta mogłaby także zmniejszyć skuteczność środków podejmowanych przez państwa członkowskie w oparciu o pozostawione im kompetencje stanowienia przepisów w zakresie ochrony konsumentów.
- (9) W związku z tym na państwa członkowskie wywierana jest presja, aby podjęły one środki w celu rozwiązania kwestii poziomu opłat za usługi roamingu międzynarodowego, jednakże przewidziany w ramach regulacyjnych łączności elektronicznej z 2002 r. mechanizm podejmowania interwencji regulacyjnej *ex ante* przez krajowe organy regulacyjne nie okazał się skutecznym narzędziem, które umożliwiłoby tym organom zdecydowane działania w interesie konsumentów w tej szczególnej dziedzinie.
- (10) Ponadto w rezolucji Parlamentu Europejskiego w sprawie europejskich przepisów regulacyjnych i rynków łączności elektronicznej w 2004 r. ⁽³⁾, wezwano Komisję do podjęcia nowych inicjatyw w celu obniżenia wysokich kosztów transgranicznego ruchu telefonii ruchomej, natomiast Rada Europejska na posiedzeniu w dniach 23-24 marca 2006 r. uznała, że prowadzenie na szczeblu europejskim i krajowym ukierunkowanej, skutecznej i zintegrowanej polityki w dziedzinie technologii informacyjnych i komunikacyjnych (TIK) ma zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia celów wzrostu gospodarczego i wydajności pracy nakreślonych w odnowionej strategii lizbońskiej oraz zauważyła w tym kontekście, że obniżenie opłat za roaming odgrywa istotną rolę dla kwestii konkurencyjności.
- (11) Ramy regulacyjne łączności elektronicznej z 2002 r., na podstawie aktualnych wtedy wniosków, miały na celu usunięcie wszystkich barier dla handlu pomiędzy państwami członkowskimi w dziedzinie, którą harmonizowały, w tym między innymi przewidywały działania mające wpływ na opłaty roamingowe. Nie powinno to jednak stać na przeszkodzie w dostosowaniu zharmonizowanych zasad z uwzględnieniem innych czynników, w celu znalezienia najbardziej skutecznych środków osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony konsumentów przy jednoczesnej poprawie warunków funkcjonowania rynku wewnętrznego.
- (12) Ramy regulacyjne łączności elektronicznej z 2002 r., w szczególności dyrektywa ramowa, powinny zostać w związku z tym zmienione, w celu stworzenia możliwości odejścia od zasad stosowanych w innych okolicznościach, tj. zasad stanowiących, że w sytuacji niewystępowania znaczącej pozycji rynkowej opłaty za oferowane usługi powinny być określone na podstawie umowy, co powinno umożliwić wprowadzenie uzupełniających obowiązków regulacyjnych odzwierciedlających szczególnie charakter usług roamingu ogólnowspólnotowego.
- (13) Specyfika hurtowego i detalicznego rynku usług roamingowych uzasadnia podjęcie wyjątkowych środków, wykraczających poza mechanizmy przewidziane w ramach regulacyjnych łączności elektronicznej z 2002 r.

⁽¹⁾ Dz.U. L 114 z 8.5.2003, str. 45.

⁽²⁾ Dz.U. C 165 z 11.7.2002, str. 6.

⁽³⁾ Dz.U. C 285 E z 22.11.2006, str. 143.

- (14) W celu ochrony interesów klientów korzystających z roamingu, obowiązki regulacyjne powinny zostać nałożone zarówno na poziomie detalicznym jak i hurtowym, gdyż – jak pokazuje doświadczenie – obniżenie opłat hurtowych za usługi roamingu ogólnospółnotowego niekoniecznie musi przekładać się na niższe opłaty detaliczne roamingu z uwagi na brak motywacji do podjęcia takiego działania. Z drugiej strony działania ograniczające poziom cen detalicznych bez uwzględnienia kwestii poziomu kosztów hurtowych związanych ze świadczeniem takich usług mogłyby wiązać się z ryzykiem zaburzenia właściwego funkcjonowania rynku roamingu ogólnospółnotowego.
- (15) Wspomniane obowiązki regulacyjne powinny wejść w życie najszybciej, jak to możliwe, przy czym zainteresowanym operatorom należy zapewnić odpowiedni czas na dostosowanie do nich swoich cenników i oferowanych usług; obowiązki te powinny mieć bezpośrednie zastosowanie we wszystkich państwach członkowskich.
- (16) W celu zapewnienia, by podczas podróży na terenie Wspólnoty użytkownicy naziemnych publicznych sieci telefonii ruchomej nie byli obciążani wygórowanymi cenami usług roamingu ogólnospółnotowego przy wykonywaniu i odbieraniu połączeń głosowych, powinno zostać przyjęte wspólne podejście, przez co osiągnięty zostanie wysoki poziom ochrony konsumentów przy jednoczesnym zapewnieniu konkurencji między operatorami telefonii ruchomej oraz zachowaniu zarówno czynników zachęcających do innowacji, jak i prawa konsumentów do wyboru. Z uwagi na transgraniczny charakter przedmiotowych usług, przyjęcie takiego wspólnego podejścia jest konieczne w celu umożliwienia operatorom telefonii ruchomej działania w warunkach jednolitych, spójnych ram regulacyjnych, opartych na obiektywnie ustanowionych kryteriach.
- (17) Najbardziej skutecznym i proporcjonalnym podejściem, mającym na celu regulację wysokości cen za połączenia wykonywane i odbierane w roamingu na terytorium Wspólnoty, jest ustanowienie na szczeblu Wspólnoty maksymalnej średniej wysokości opłat za minutę połączenia na poziomie hurtowym oraz ograniczenie opłat na poziomie detalicznym, poprzez wprowadzenie eurotaryfy. Średnia wysokość opłaty hurtowej powinna obowiązywać pomiędzy dowolnymi dwoma operatorami na terytorium Wspólnoty w określonym okresie czasu.
- (18) Eurotaryfa powinna zostać określona na poziomie, który zapewnia operatorom wystarczającą marżę i zachęca ich do wprowadzenia konkurencyjnych ofert roamingu po niższych stawkach. Operatorzy powinni aktywnie, bezpłatnie oraz w jasny i przejrzysty sposób proponować eurotaryfę wszystkim swoim klientom korzystającym z usług roamingu.
- (19) Takie podejście regulacyjne powinno zapewnić, by opłaty detaliczne za roaming ogólnospółnotowy lepiej odzwierciedlały koszty świadczenia usługi niż miało to miejsce do tej pory. Maksymalna wysokość eurotaryfy, jaką można zaoferować klientom powinna zatem dopuszczać odpowiednią marżę w odniesieniu do hurtowych kosztów świadczenia usługi roamingu, przy jednoczesnym pozostawieniu operatorom swobody konkurowania poprzez różnicowanie ofert i przystosowanie struktur taryfowych do warunków rynkowych oraz preferencji konsumentów. Podejście to nie powinno mieć zastosowania w odniesieniu do usług o wartości dodanej.
- (20) Powyższe podejście regulacyjne powinno być łatwe do wdrożenia i monitorowania, aby do minimum ograniczyć obciążenia administracyjne zarówno dla operatorów, których dotyczy jego wymogi jak i krajowych organów regulacyjnych, do których należy nadzór i egzekwowanie przestrzegania wynikających z niego obowiązków. Powinno ono także być przejrzyste i łatwo zrozumiałe dla wszystkich użytkowników telefonii ruchomej we Wspólnocie. Ponadto powinno ono zapewniać pewność i przewidywalność operatorom świadczącym hurtowe i detaliczne usługi roamingu. W związku z tym w niniejszym rozporządzeniu powinien zostać określony, w ujęciu kwotowym, poziom maksymalnej opłaty za minutę połączenia na poziomie hurtowym i detalicznym.
- (21) Określona w ten sposób maksymalna średnia opłata za minutę połączenia na poziomie hurtowym powinna uwzględniać różnorodne elementy składające się na realizację połączenia telefonicznego w roamingu ogólnospółnotowym, w szczególności koszt rozpoczęcia i zakończenia połączeń w sieciach ruchomych, a także koszty ogólne, sygnalizacji i tranzytu. Najodpowiedniejszym punktem odniesienia dla rozpoczęcia i zakończenia połączenia jest średnia stawka za zakończenie połączenia w sieci ruchomej stosowana przez operatorów we Wspólnocie, wynikająca z informacji dostarczonych przez krajowe organy regulacyjne i opublikowana przez Komisję. Maksymalna średnia opłata za minutę połączenia ustanowiona w niniejszym rozporządzeniu powinna zatem zostać określona przy uwzględnieniu średniej opłaty za zakończenie połączenia w sieciach telefonii ruchomej, stanowiącej punkt odniesienia dla obliczenia związanych z tym kosztów. Maksymalna wysokość średniej opłaty za minutę na poziomie hurtowym powinna być corocznie obniżana w celu uwzględnienia obowiązkowych obniżek opłat za zakończenie połączenia w sieci ruchomej nakładanych co pewien czas przez krajowe organy regulacyjne.
- (22) Eurotaryfa obowiązująca na poziomie detalicznym powinna stanowić dla klientów korzystających z roamingu gwarancję, iż nie zostaną obciążeni wygórowaną ceną za wykonanie lub odbiór połączenia realizowanego w roamingu regulowanym, jednocześnie pozostawiając operatorom macierzystym wystarczający margines umożliwiający różnicowanie swojej oferty skierowanej do klientów.
- (23) Wszystkim klientom powinna przysługiwać, bez dodatkowych opłat lub warunków, możliwość wyboru prostej taryfy za roaming nieprzekraczającej stawek regulowanych. Rozsądna różnica pomiędzy kosztami hurtowymi i cenami detalicznymi powinna umożliwiać operatorom pokrycie wszystkich poszczególnych kosztów roamingu, jakie ponoszą na poziomie detalicznym, w tym odpowiedniego udziału w kosztach marketingowych i kosztach dofinansowania urządzeń telefonicznych, oraz umożliwiać im osiągnięcie odpowiedniego zysku. Eurotaryfa jest właściwym środkiem zapewniającym zarówno ochronę konsumentów, jak i elastyczność dla operatora. Maksymalne poziomy eurotaryfy powinny być corocznie obniżane analogicznie do obniżek opłat hurtowych.

- (24) Nowi klienci korzystający z roamingu powinni być w pełni informowani o rodzajach taryf roamingowych na terytorium Wspólnoty, w tym taryf zgodnych z eurotaryfą. Obecni klienci korzystający z roamingu powinni mieć możliwość dokonania w określonym terminie wyboru nowej taryfy zgodnej z eurotaryfą lub innej taryfy. W odniesieniu do obecnych klientów korzystających z usług roamingu, którzy nie dokonali wyboru w określonym terminie, należy dokonać rozróżnienia pomiędzy osobami, które zdecydowały się na określoną taryfę roamingową lub pakiet przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, a tymi klientami, którzy tego nie zrobili. Klienci, którzy nie dokonali takiego wyboru powinni zostać automatycznie objęci taryfą zgodną z niniejszym rozporządzeniem. Klienci korzystający już ze specjalnych taryf lub pakietów roamingowych, które odpowiadają ich indywidualnym wymogom i które wybrali na tej podstawie powinni zachować uprzednio wybrane taryfy lub pakiety, jeżeli po otrzymaniu przypomnienia informującego o warunkach ich dotychczasowej taryfy w określonym terminie nie zadeklarują chęci jej zmiany. Wspomniane specjalne taryfy lub pakiety roamingowe mogą obejmować na przykład ryczałtowe stawki za roaming, taryfy indywidualne, taryfy z dodatkową stałą opłatą roamingową, taryfy z opłatą za minutę połączenia niższą niż maksymalna eurotaryfa lub taryfy z opłatą za zainicjowanie połączenia.
- (25) Operatorom świadczącym detaliczne usługi roamingu ogólnospółnotowego powinien przysługiwać odpowiedni okres czasu na dostosowanie swoich cen do ograniczeń określonych w niniejszym rozporządzeniu.
- (26) Podobnie operatorom świadczącym hurtowe usługi roamingu ogólnospółnotowego powinien przysługiwać okres na dostosowanie się do ograniczeń określonych w niniejszym rozporządzeniu.
- (27) Mając na uwadze, że niniejsze rozporządzenie stanowi, iż dyrektywy ustanawiające ramy regulacyjne łączności elektronicznej z 2002 r. nie naruszają jakichkolwiek szczególnych środków przyjętych na potrzeby regulacji opłat w roamingu ogólnospółnotowym za połączenia głosowe w sieci ruchomej oraz uwzględniając, że operatorzy świadczący usługi roamingu ogólnospółnotowego mogą być zobowiązani niniejszym rozporządzeniem do zmiany swoich detalicznych taryf roamingowych w celu ich dostosowania do wymogów niniejszego rozporządzenia, zmiany te nie powinny skutkować możliwością skorzystania przez klientów z prawa do odstąpienia od umowy o świadczenie usług telefonii ruchomej przysługującego im na mocy przepisów krajowych transponujących ramy regulacyjne łączności elektronicznej z 2002 r.
- (28) Niniejsze rozporządzenie nie powinno naruszać możliwości wprowadzania innowacyjnych ofert dla klientów, które byłyby korzystniejsze niż maksymalna wysokość eurotaryfy określona w niniejszym rozporządzeniu, lecz powinno raczej zachęcać do wprowadzania innowacyjnych ofert dla klientów korzystających z roamingu po niższych stawkach. Niniejsze rozporządzenie nie wymaga ponownego wprowadzenia opłat roamingowych w tych przypadkach, w których zostały one całkowicie zniesione, jak również nie wymaga podwyższenia obowiązujących obecnie opłat roamingowych do wysokości maksymalnej przewidzianej w niniejszym rozporządzeniu.
- (29) Operatorzy macierzyści mogą oferować sprawiedliwą, całościową miesięczną stawkę ryczałtową, do której nie ma zastosowania żaden pułap opłat. Taka stawka ryczałtowa mogłaby obejmować usługi łączności głosowej lub transmisji danych w roamingu ogólnospółnotowym (w tym krótkich wiadomości tekstowych (SMS) i wiadomości multimedialnych (MMS)) świadczone na terenie Wspólnoty.
- (30) W celu zapewnienia wszystkim użytkownikom telefonii ruchomej korzyści płynących z niniejszego rozporządzenia, wymagania dotyczące cen detalicznych powinny mieć zastosowanie niezależnie od faktu, czy klient korzystający z roamingu korzysta u operatora macierzystego z usługi na zasadzie przedpłaty (pre-paid), czy z usługi abonamentowej, a także niezależnie od tego, czy operator macierzysty posiada własną sieć, czy jest operatorem wirtualnej sieci telefonii ruchomej, czy też odsprzedaje usługi połączeń głosowych telefonii ruchomej.
- (31) W przypadku, gdy wspólnotowi operatorzy usług telefonii ruchomej stwierdzą, że korzyści płynące z interoperacyjności i połączenia od punktu wyjścia do punktu docelowego dla ich klientów są zagrożone rozwiązaniem lub ryzykiem rozwiązania umów z operatorami sieci ruchomej w innych państwach członkowskich lub gdy stwierdzą brak możliwości świadczenia swoim klientom usług w innym państwie członkowskim w wyniku braku umowy z przynajmniej jednym operatorem hurtowym sieci, krajowe organy regulacyjne powinny skorzystać, jeżeli to konieczne, z uprawnień przysługujących im na mocy art. 5 dyrektywy o dostępie w celu zapewnienia odpowiedniego dostępu oraz połączeń sieciowych dla zagwarantowania połączenia od punktu wyjścia do punktu docelowego i interoperacyjności usług, uwzględniając cele określone w art. 8 dyrektywy ramowej, w szczególności utworzenie w pełni funkcjonującego jednolitego rynku usług łączności elektronicznej.
- (32) W celu poprawy przejrzystości cen detalicznych za wykonywanie i odbieranie regulowanych połączeń w roamingu na terytorium Wspólnoty oraz aby pomóc klientom korzystającym z roamingu w podejmowaniu decyzji co do korzystania ze swojego telefonu komórkowego podczas pobytu za granicą, operatorzy telefonii ruchomej powinni umożliwić swoim klientom łatwe uzyskanie bezpłatnych informacji o wysokości opłat roamingowych, jakie obowiązują ich przy wykonywaniu lub odbieraniu połączeń głosowych w odwiedzanym państwie członkowskim. Operatorzy powinni ponadto udzielać swoim klientom, na ich wniosek i nieodpłatnie, dodatkowych informacji o opłatach za minutę połączenia lub jednostkę transmisji danych (wraz z podatkiem VAT) za wykonywanie lub odbieranie połączeń głosowych, a także za wysyłanie i odbieranie wiadomości SMS, MMS i innych dostępnych usług transmisji danych w odwiedzanym państwie członkowskim.

- (33) Zapewnienie przejrzystości wymaga, by operatorzy byli zobowiązani do udzielania informacji o wysokości opłat roamingowych, w szczególności o wysokości eurotaryfy i – o ile ją oferują – całościowej stawki ryczałtowej, przy zawieraniu umowy o świadczenie usług oraz każdorazowo w przypadku zmiany wysokości opłat roamingowych. Operatorzy macierzyści powinni udzielać informacji o opłatach roamingowych za pomocą odpowiednich środków, takich jak faktury, Internet, reklama telewizyjna lub przesyłki reklamowe. Operatorzy macierzyści powinni zapewnić, by wszyscy ich klienci korzystający z roamingu mieli świadomość możliwości skorzystania z taryf regulowanych i powinni poinformować klientów w jasny i bezstronny sposób o warunkach eurotaryfy oraz o prawie do skorzystania z niej oraz do jej zmiany na inną.
- (34) Krajowe organy regulacyjne, które są odpowiedzialne za realizację zadań wynikających z ram regulacyjnych łączności elektronicznej z 2002 r., powinny posiadać uprawnienia umożliwiające im nadzór nad realizacją obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia i ich egzekwowanie na terytorium podlegającym ich właściwości. Powinny one także monitorować zmiany wysokości opłat za usługi łączności głosowej i transmisji danych pobieranych od użytkowników telefonii ruchomej podczas roamingu na terytorium Wspólnoty, w tym, w odpowiednich przypadkach, w odniesieniu do konkretnych kosztów związanych z realizacją i odbiorem połączeń roamingowych w najbardziej oddalonych regionach Wspólnoty oraz w odniesieniu do konieczności zapewnienia możliwości odzyskania tych kosztów na rynku hurtowym, a także monitorować, czy techniki sterowania połączeniami nie są wykorzystywane w celu ograniczenia wyboru na szkodę klientów. Organy te powinny zapewnić, by zainteresowane podmioty miały dostęp do aktualnych informacji o stosowaniu niniejszego rozporządzenia oraz publikować co sześć miesięcy wyniki powyższego monitorowania. Informacje na temat klientów biznesowych, klientów usług abonamentowych i klientów usług przedpłaconych powinny być przedstawiane oddzielnie.
- (35) Roaming w granicach jednego kraju w najbardziej oddalonych regionach Wspólnoty, w których uprawnienia do świadczenia usług telefonii ruchomej różnią się od uprawnień wydawanych na pozostałym obszarze danego kraju może korzystać z obniżek stawek odpowiadających obniżkom stosowanym na rynku roamingu we Wspólnocie. Wdrożenie niniejszego rozporządzenia nie powinno spowodować wprowadzenia mniej korzystnych cen dla klientów korzystających z usług roamingu w granicach kraju w stosunku do klientów korzystających z usług roamingu ogólnowspólnotowego. Organy krajowe mogą w tym celu przyjąć dodatkowe środki zgodne z prawem wspólnotowym.
- (36) Mając na uwadze, że poza telefonią głosową, coraz popularniejsze stają się nowe usługi bezprzewodowej transmisji danych, niniejsze rozporządzenie powinno także umożliwić monitorowanie sytuacji rynkowej tych usług. Komisja powinna zatem monitorować także rynek usług transmisji danych w roamingu, w tym wiadomości SMS i MMS.
- (37) Państwa członkowskie powinny wprowadzić system sankcji, które miałyby zastosowanie w przypadku naruszenia niniejszego rozporządzenia.
- (38) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, mianowicie przyjęcie wspólnego podejścia mającego zapewnić, aby użytkownicy publicznych sieci telefonii ruchomej podczas podróży na terenie Wspólnoty nie byli obciążani wygórowanymi opłatami za usługi roamingu ogólnowspólnotowego przy wykonywaniu połączeń głosowych i ich odbieraniu, a tym samym osiągnięcie wysokiego poziomu ochrony konsumentów przy jednoczesnym zachowaniu zasad konkurencji między operatorami telefonii ruchomej, nie mogą w wystarczającym stopniu być osiągnięte w sposób bezpieczny, zharmonizowany i szybki przez państwa członkowskie, natomiast mogą zostać lepiej zrealizowane na szczeblu wspólnotowym, Wspólnota może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (39) Takie wspólne podejście powinno zostać wprowadzone na ograniczony okres czasu. Uwzględniając wyniki przeglądu, który przeprowadzi Komisja, okres obowiązywania niniejszego rozporządzenia może zostać przedłużony lub może ono zostać zmienione. Komisja powinna dokonać przeglądu skuteczności niniejszego rozporządzenia oraz wkładu, jaki wnosi ono we wdrażanie ram regulacyjnych i prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego, a także zbadać wpływ niniejszego rozporządzenia na mniejszych operatorów telefonii ruchomej we Wspólnocie oraz ich pozycję na rynku usług roamingu ogólnowspólnotowego,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie wprowadza wspólne podejście mające na celu zapewnienie, aby użytkownicy publicznych sieci telefonii ruchomej podczas podróży wewnątrz Wspólnoty nie byli obciążani wygórowanymi opłatami za usługi roamingu ogólnowspólnotowego przy wykonywaniu i odbieraniu połączeń, przyczyniając się tym samym do prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego, osiągając przy tym wysoki poziom ochrony konsumentów przy zachowaniu zasad konkurencji między operatorami telefonii ruchomej, a także zachowując zarówno system zachęcający do innowacji, jak i prawo konsumentów do wyboru. Niniejsze rozporządzenie określa zasady dotyczące opłat, jakie mogą być pobierane przez operatorów telefonii ruchomej za świadczenie usług roamingu międzynarodowego dla połączeń głosowych inicjowanych i zakańczanych wewnątrz Wspólnoty, mające zastosowanie zarówno do opłat pobieranych między operatorami sieci na poziomie hurtowym, jak i do opłat pobieranych przez operatorów macierzystych na poziomie detalicznym.

2. Niniejsze rozporządzenie określa także zasady mające na celu zwiększenie przejrzystości cen i poprawę przekazywania informacji o opłatach użytkownikom usług roamingu ogólnospółnotowego.

3. Niniejsze rozporządzenie stanowi środek szczególny w rozumieniu art. 1 ust. 5 dyrektywy ramowej.

4. Maksymalne opłaty określone w niniejszym rozporządzeniu są wyrażone w euro. W przypadku, gdy opłaty podlegające art. 3 i 4 są wyrażone w innej walucie, początkowe wysokości opłat maksymalnych zgodne z tymi artykułami są przeliczane na te waluty przy zastosowaniu referencyjnego kursu wymiany obowiązującego w dniu 30 czerwca 2007 r., ogłoszonego przez Europejski Bank Centralny w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Na użytek określonych w art. 3 ust. 2 i art. 4 ust. 2 dalszych obniżek maksymalnych opłat, zmienione wartości ustala się według referencyjnego kursu wymiany ogłoszonego w ten sam sposób w terminie jednego miesiąca poprzedzającego datę, od której zastosowanie mają nowe kwoty.

Artykuł 2

Definicje

1. Na użytek niniejszego rozporządzenia zastosowanie mają definicje określone w art. 2 dyrektywy w sprawie dostępu, art. 2 dyrektywy ramowej oraz art. 2 dyrektywy o usłudze powszechnej.

2. Poza definicjami, o których mowa w ust. 1, zastosowanie mają również następujące definicje:

- a) „eurotaryfa” oznacza jakąkolwiek taryfę, w której wysokość opłaty nie przekracza opłaty maksymalnej określonej w art. 4, którą operator macierzysty może pobrać z tytułu świadczenia połączeń realizowanych w roamingu regulowanym zgodnie z tym artykułem;
- b) „operator macierzysty” oznacza przedsiębiorstwo, które świadczy klientowi korzystającemu z roamingu usługi naziemnej publicznej telefonii ruchomej za pośrednictwem własnej sieci albo jako operator wirtualnej sieci telefonii ruchomej lub odsprzedawca tych usług;
- c) „sieć macierzysta” oznacza naziemną publiczną sieć telefonii ruchomej znajdującą się na terytorium państwa członkowskiego i wykorzystywaną przez operatora macierzystego do świadczenia usług naziemnej publicznej telefonii ruchomej klientowi korzystającemu z roamingu;
- d) „roaming ogólnospółnotowy” oznacza korzystanie z telefonu komórkowego lub innego urządzenia przez klienta korzystającego z roamingu w celu wykonywania lub odbierania połączeń na terenie Wspólnoty podczas pobytu w innym państwie członkowskim, niż państwo, w którym umiejscowiona jest sieć macierzysta klienta, dzięki uzgodnieniom między operatorem sieci macierzystej a operatorem sieci odwiedzanej;

e) „połączenie realizowane w roamingu regulowanym” oznacza połączenie głosowe telefonii ruchomej wykonywane przez klienta korzystającego z roamingu, inicjowane w sieci odwiedzanej i zakończone w publicznej sieci telefonicznej wewnątrz Wspólnoty lub połączenie odebrane przez klienta korzystającego z roamingu, które zostało zainicjowane w publicznej sieci telefonicznej wewnątrz Wspólnoty i zakończone w sieci odwiedzanej;

f) „klient korzystający z roamingu” oznacza klienta operatora usług naziemnej publicznej telefonii ruchomej w naziemnej publicznej sieci telefonii ruchomej umiejscowionej we Wspólnocie, którego umowa lub uzgodnienia z jego operatorem macierzystym umożliwiają korzystanie z telefonu komórkowego lub innego urządzenia w celu wykonywania lub odbierania połączeń w sieci odwiedzanej dzięki uzgodnieniom między operatorem sieci macierzystej a operatorem sieci odwiedzanej;

g) „sieć odwiedzana” oznacza naziemną publiczną sieć telefonii ruchomej umiejscowioną w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym znajduje się sieć macierzysta, i pozwalającą klientowi korzystającemu z roamingu wykonywać lub odbierać połączenia dzięki uzgodnieniom z operatorem sieci macierzystej.

Artykuł 3

Opłaty hurtowe za wykonywanie połączeń realizowanych w roamingu regulowanym

1. Średnia wysokość opłaty hurtowej, którą operator sieci odwiedzanej może pobrać od operatora sieci macierzystej klienta korzystającego z roamingu za zrealizowanie połączenia w roamingu regulowanym zainicjowanego w sieci odwiedzanej, obejmująca między innymi koszty zainicjowania, tranzytu i zakończenia połączenia, nie może przekraczać 0,30 EUR za minutę.

2. Ta średnia wysokość opłaty hurtowej obowiązuje między dowolnymi dwoma operatorami i obliczana jest za okres dwunastu miesięcy lub jakikolwiek krótszy okres pozostający do czasu wygaśnięcia niniejszego rozporządzenia. Maksymalna średnia opłata hurtowa zostaje obniżona do 0,28 EUR i 0,26 EUR odpowiednio od 30 sierpnia 2008 r. i od 30 sierpnia 2009 r.

3. Średnią opłatę hurtową, o której mowa w ust. 1, oblicza się dzieląc całkowity przychód z hurtowej usługi roamingu przez całkowitą ilość minut hurtowej usługi roamingu sprzedanych dla zapewnienia hurtowych połączeń roamingowych we Wspólnocie przez danego operatora w danym okresie. Operator sieci odwiedzanej może dokonać rozróżnienia między wysokością opłat za połączenia w godzinach szczytu i poza tymi godzinami.

Artykuł 4

Opłaty detaliczne za połączenia realizowane w roamingu regulowanym

1. Operatorzy macierzyści w sposób jasny i przejrzysty udostępniają i aktywnie oferują eurotaryfę określoną w art. 2 wszystkim swoim klientom korzystającym z roamingu. Eurotaryfa nie wiąże się z jakimkolwiek abonamentem lub innymi stałymi lub okresowymi opłatami i może być połączona z dowolną taryfą detaliczną.

Składając powyższą ofertę operatorzy macierzyści zobowiązani są przypomnieć swoim klientom korzystającym z roamingu, którzy wybrali daną taryfę roamingową lub pakiet roamingowy przed 30 czerwca 2007 r., o warunkach tej taryfy lub tego pakietu.

2. Opłata detaliczna (bez podatku VAT) na podstawie eurotaryfy, którą operator macierzysty może pobierać od swojego klienta korzystającego z roamingu za zrealizowanie połączenia w roamingu regulowanym może być różna dla różnych połączeń w roamingu, lecz nie może przekraczać 0,49 EUR za minutę każdego wykonanego połączenia lub 0,24 EUR za minutę każdego odebranego połączenia. Maksymalne ceny połączeń wykonanych zostają obniżone do 0,46 EUR i 0,43 EUR, a dla połączeń przychodzących do 0,22 EUR i 0,19 EUR odpowiednio od 30 sierpnia 2008 r. i od 30 sierpnia 2009 r.

3. Wszystkim klientom korzystającym z roamingu oferuje się taryfę zgodną z ust. 2.

W terminie do 30 lipca 2007 r. wszystkim dotychczasowym klientom korzystającym z roamingu umożliwiona jest dokonanie świadomego wyboru eurotaryfy lub jakiegokolwiek innej taryfy roamingowej oraz przyznany zostaje im okres dwóch miesięcy na zawiadomienie operatora macierzystego o dokonanym wyborze. Wybrana taryfa zostaje aktywowana nie później niż miesiąc po otrzymaniu przez operatora macierzystego wniosku klienta.

Klienci korzystający z roamingu, którzy nie poinformują o dokonaniu wyboru we wspomnianym okresie dwóch miesięcy zostaną automatycznie objęci eurotaryfą zgodną z ust. 2.

Klienci korzystający z roamingu, którzy przed 30 czerwca 2007 r. dokonali już świadomego wyboru określonej taryfy roamingowej lub pakietu roamingowego innych niż taryfa roamingowa, jaką zostaliby objęci w przypadku niedokonania takiego wyboru, i którzy nie poinformowali o dokonaniu wyboru zgodnie z postanowieniami tego ustępu, pozostają objęci uprzednio wybraną taryfą lub pakietem.

4. Każdy klient korzystający z roamingu może żądać w dowolnym momencie po zakończeniu procedury określonej w ust. 3 zmiany eurotaryfy na inną lub przejścia na eurotaryfę. Zmiana taryfy na inną musi nastąpić w terminie jednego dnia roboczego od otrzymania wniosku przez operatora, jest bezpłatna i nie może podlegać warunkom ani ograniczeniom dotyczącym innych elementów abonamentu. Operator macierzysty może przesunąć termin takiej zmiany taryfy, tak aby poprzednia taryfa roamingowa obowiązywała przez określony okres minimalny nieprzekraczający trzech miesięcy.

Artykuł 5

Rozpoczęcie stosowania artykułów 3 i 6

1. Art. 3 jest stosowany od 30 sierpnia 2009 r.
2. Art. 6 ust. 1 i 2 jest stosowany od 30 września 2007 r.

Artykuł 6

Przejrzystość informacji dotyczących opłat detalicznych

1. Aby zwrócić uwagę klienta korzystającego z roamingu na fakt, że wykonując lub odbierając połączenie podlega on opłatom roamingowym, każdy operator macierzysty zobowiązany jest, z wyjątkiem przypadku, gdy klient powiadomił go o rezygnacji z tej usługi, udzielić klientowi automatycznie za pomocą tekstowej usługi informacyjnej, bezpłatnie i bez zbędnej zwłoki, w momencie gdy klient znajdzie się na terytorium państwa członkowskiego innego niż państwo członkowskie jego sieci macierzystej, podstawowych zindywidualizowanych informacji o opłatach roamingowych (wraz z podatkiem VAT) za wykonywanie i odbieranie połączeń przez tego klienta w odwiedzanym państwie członkowskim.

Powyższe podstawowe zindywidualizowane informacje o cenach obejmują maksymalne opłaty, którymi klient może zostać obciążony zgodnie z posiadanym planem taryfowym za wykonywanie połączeń w odwiedzanym kraju, wykonywanie połączeń do państwa członkowskiego jego sieci macierzystej oraz za odbieranie połączeń przychodzących. Informacja ta obejmuje również bezpłatny numer, o którym mowa w ust. 2, pod którym można uzyskać bardziej szczegółowe informacje.

Klient, który powiadomił o rezygnacji ze wspomnianej automatycznej tekstowej usługi informacyjnej może w dowolnym momencie żądać ponownego nieodpłatnego uruchomienia tej usługi przez operatora macierzystego.

Operatorzy macierzyści przekazują bezpłatnie klientom niewidomym lub niedowidzącym, na ich życzenie, podstawowe zindywidualizowane informacje o cenach automatycznie poprzez połączenie głosowe.

2. Poza uprawnieniami wynikającymi z ust. 1, klienci mają prawo żądać i bezpłatnie uzyskać za pomocą SMS lub połączenia głosowego w sieci ruchomej bardziej szczegółowe zindywidualizowane informacje cenowe dotyczące opłat roamingowych za połączenia głosowe, wiadomości SMS, MMS i inne usługi transmisji danych. Żądanie takie składa się pod bezpłatnym numerem wskazanym w tym celu przez operatora macierzystego.

3. Operatorzy macierzyści zobowiązani są przy zawieraniu umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych udzielać wszystkim użytkownikom pełnych informacji dotyczących obowiązujących opłat roamingowych, w szczególności eurotaryfy. W przypadku każdorazowej zmiany opłat roamingowych operatorzy macierzyści zobowiązani są bez zbędnej zwłoki poinformować swoich klientów korzystających z roamingu o aktualnej wysokości tych opłat.

Operatorzy macierzyści podejmują niezbędne działania w celu zapewnienia, aby wszyscy ich klienci korzystający z roamingu byli świadomi możliwości skorzystania z eurotaryfy. Operatorzy macierzyści są w szczególności zobowiązani do poinformowania wszystkich klientów korzystających z roamingu w sposób jasny i bezstronny w terminie do 30 lipca 2007 r. o warunkach dotyczących eurotaryfy. W rozsądnych odstępach czasu operatorzy macierzyści wysyłają w tym celu przypomnienie wszystkim klientom, którzy wybrali inną taryfę.

Artykuł 7

Nadzór i egzekwowanie

1. Krajowe organy regulacyjne monitorują i nadzorują przestrzeganie niniejszego rozporządzenia na terytorium podlegającym ich właściwości.

2. Krajowe organy regulacyjne udostępniają do publicznej wiadomości aktualne informacje dotyczące stosowania niniejszego rozporządzenia, w szczególności jego art. 3 i 4, w sposób umożliwiający zainteresowanym łatwy dostęp do tych informacji.

3. Krajowe organy regulacyjne, w ramach przygotowań do przeglądu przewidzianego w art. 11, monitorują zmiany wysokości opłat hurtowych i detalicznych z tytułu świadczenia klientom korzystającym z roamingu usług łączności głosowej i transmisji danych, w tym wiadomości SMS i MMS, również w odniesieniu do najbardziej oddalonych regionów Wspólnoty, o których mowa w art. 299 ust. 2 Traktatu. Krajowe organy regulacyjne zwracają także uwagę na konkretne przypadki niezamierzonego korzystania z roamingu w regionach przygranicznych sąsiadujących państw członkowskich oraz monitorują, czy techniki sterowania przepływem połączeń nie są wykorzystywane na niekorzyść klientów. Wyniki monitorowania, w tym odrębne informacje dotyczące klientów biznesowych, klientów usług abonentowych oraz klientów usług przedpłaconych, organy te przekazują Komisji co sześć miesięcy.

4. Krajowe organy regulacyjne są uprawnione do żądania od przedsiębiorstw, które podlegają obowiązkowi wynikającemu z niniejszego rozporządzenia, dostarczania wszelkich informacji mających znaczenie dla wdrożenia i egzekwowania niniejszego rozporządzenia. Przedsiębiorstwa te dostarczają takich informacji niezwłocznie na żądanie krajowego organu regulacyjnego we wskazanych przez niego terminach oraz poziomie szczegółowości.

5. W celu zapewnienia przestrzegania niniejszego rozporządzenia krajowe organy regulacyjne mogą interweniować z własnej inicjatywy. W szczególności organy te korzystają, o ile to konieczne, z uprawnień przysługujących im na mocy art. 5 dyrektywy o dostępie w celu zapewnienia odpowiedniego dostępu oraz połączeń sieciowych dla zagwarantowania połączenia od punktu wyjścia do punktu docelowego i interoperacyjności usług roamingu.

6. W przypadku stwierdzenia przez krajowy organ regulacyjny naruszenia obowiązków określonych w niniejszym rozporządzeniu, organ ten jest uprawniony do żądania natychmiastowego zaprzestania takiego naruszenia.

Artykuł 8

Rozstrzygnięcie sporów

1. W przypadku sporu związanego ze zobowiązaniami określonymi w niniejszym rozporządzeniu pomiędzy przedsiębiorstwami będącymi operatorami sieci łączności elektronicznej lub świadczącymi usługi łączności elektronicznej w państwie członkowskim, zastosowanie mają procedury rozstrzygnięcia sporów określone w art. 20 i 21 dyrektywy ramowej.

2. W przypadku, gdy spór z klientem lub użytkownikiem końcowym dotyczący sprawy objętej niniejszym rozporządzeniem nie zostanie rozstrzygnięty, państwa członkowskie zapewniają możliwość skorzystania z procedur pozasądowego rozstrzygnięcia sporów określonych w art. 34 dyrektywy o usłudze powszechnej.

Artykuł 9

Sankcje

Państwa członkowskie przyjmują przepisy określające sankcje stosowane w przypadku naruszenia niniejszego rozporządzenia i podejmują wszelkie środki niezbędne dla zapewnienia ich wdrożenia. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. Państwa członkowskie zawiadamiają Komisję o przyjętych przepisach w terminie do 30 marca 2008 r., a także niezwłocznie zawiadamiają o ich późniejszych zmianach.

Artykuł 10

Zmiana dyrektywy 2002/21/WE (dyrektywy ramowej)

W art. 1 dyrektywy 2002/21/WE (dyrektywy ramowej) dodaje się następujący ustęp:

„5. Niniejsza dyrektywa oraz dyrektywy szczegółowe pozostają bez uszczerbku dla wszelkich środków szczególnych przyjętych w celu regulacji roamingu międzynarodowego w publicznych sieciach telefonii ruchomej we Wspólnocie.”

Artykuł 11

Przegląd

1. Komisja dokonuje przeglądu funkcjonowania niniejszego rozporządzenia i składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w terminie do 30 grudnia 2008 r. Komisja ocenia w szczególności, czy cele niniejszego rozporządzenia zostały osiągnięte. W sprawozdaniu Komisja dokonuje przeglądu zmian wysokości opłat hurtowych i detalicznych z tytułu świadczenia klientom korzystającym z roamingu usług łączności głosowej i transmisji danych, w tym przesyłania wiadomości SMS i MMS, a także w stosownych przypadkach, przedstawia zalecenia dotyczące konieczności uregulowania tych usług. W tym celu Komisja może wykorzystać informacje przekazane jej na mocy art. 7 ust. 3.

2. W sprawozdaniu Komisja dokona oceny, czy w świetle zmian na rynku i uwzględniając zarówno konkurencję, jak i ochronę konsumentów, istnieje potrzeba przedłużenia okresu obowiązywania niniejszego rozporządzenia określonego w art. 13 lub zmiany niniejszego rozporządzenia, uwzględniając zmiany wysokości opłat za usługi łączności głosowej i transmisji danych w sieci ruchomej na poziomie krajowym oraz wpływ niniejszego rozporządzenia na konkurencyjność mniejszych, niezależnych lub nowo powstałych operatorów. W przypadku stwierdzenia przez Komisję takiej konieczności, przedstawia ona odpowiedni wniosek Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Artykuł 12

Wymogi dotyczące zawiadamiania

Państwa członkowskie w terminie do 30 sierpnia 2009 r. zawiadamiają Komisję o krajowych organach regulacyjnych odpowiedzialnych za realizację zadań wynikających z niniejszego rozporządzenia.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 27 czerwca 2007 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
H.-G. PÖTTERING
Przewodniczący

Artykuł 13

Wejście w życie i okres obowiązywania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie obowiązuje do 30 czerwca 2010 r.

W imieniu Rady
A. MERKEL
Przewodniczący
